

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/435/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2211216214
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2211216214.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a sudcov Mgr. Fedora Benku a Mgr. Renáty Gavalcovej, v právnej veci navrhovateľa: Groupama Garancia Biztosító Zrt., Október 6, Utca 20, 1051 Budapest, Maďarsko, konajúca prostreníctvom Groupama Garancia poisťovňa, a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu, so sídlom Miletičova 21, Bratislava, IČO: 47 236 060, zastúpeného: Advokátska kancelária AK Hrabovská, s.r.o., so sídlom Jakubovo námestie 9, Bratislava - Staré mesto, IČO: 47 251 476, proti odporcovi: S. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX, F., zastúpeného: JUDr. Daniel Urban, advokát, so sídlom Uhrova 18, Bratislava, o návrhu na zaplatenie istiny 2.012,51 eur s príslušenstvom, o odvolaniach navrhovateľa a odporcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 26. apríla 2013, č. k. 5C/386/2012-127, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti m e n í tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 782,08 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 10.03.2011 do zaplatenia, do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku a v napadnutej časti určenia lehoty na plnenie rozsudok súdu prvého stupňa potvrdzuje.

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov tohto konania v sume 660,96 eur, pozostávajúcej zo zaplatených súdnych poplatkov v sume 241 eur a z trov právneho zastúpenia v sume 419,96 eur, splnomocnenkyňi navrhovateľa do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa rozsudkom napadnutým odvolaním uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi istinu 1.230,43 eur s úrokom z omeškania 9 % ročne zo sumy 1.230,43 eur od 10.03.2011 až do zaplatenia do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku návrh zamietol a rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Z odôvodnenia rozsudku vyplynulo, že súd prvého stupňa platobným rozkazom vydaným dňa 11.11.2011, č. k. 7Ro/234/2011-14 vyhovel návrhu navrhovateľa, keď zaviazal odporcu na zaplatenie pohľadávky 2.012,51 eur s príslušenstvom na tom právnom základe, že medzi účastníkmi konania bola dňa 30.08.2007 uzavretá poisťovná zmluva pod číslom 2109000752 pre poistenie motorových vozidiel, ktorú odporca ukončil ku dňu 18.12.2010. S poukazom na § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka navrhovateľ mal vyzvať odporcu listom dňa 07.02.2011 na úhradu dlžného poistného, kde bol odporca upozornený na skutočnosť, že ak dlžné poistné neuhradí najneskôr do jedného mesiaca odo dňa doručenia výzvy, poistenie zanikne. Odporca svoju povinnosť nesplnil, z dôvodu ktorého si uplatnil navrhovateľ aj úroky z omeškania. Proti platobnému rozkazu podal odporca odpor, kde považoval postup navrhovateľa za nekorektný, keď tento zaslal výzvu na úhradu dlžného poistného po uplynutí takmer druhého poistného obdobia po nezaplatení poistného. Právne súd prvého stupňa vec posúdil podľa § 801 ods. 2, § 803 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v prejednávanej veci odporca nespochybnil nárok navrhovateľa na zaplatenie poistného do zániku poistenia, mal však za to, že v danom prípade

neprináleží navrhovateľovi zaplataenie poistného za dve poistné obdobia, keď odporca nezaplatil ročné poistné do 21.07.2009 za obdobie od 21.07.2009 do 20.07.2010, keď výzvu na zaplataenie splatného poistného zaslal až v nasledujúcom roku. Z ustanovenia § 801 ods. 2 novely Občianskeho zákonníka č. 526/2002 Z. z. nevyplýva, v akej lehote má byť zaslaná výzva poistenému, keď z dikcie ustanovenia § 801 ods. 2 vyplýva len skutočnosť, že poistenie zanikne aj tak, že poistné za ďalšie poistné obdobie nebolo zaplataené do jedného mesiaca odo dňa doručenia výzvy poisťovateľa na jeho zaplataenie. Ustanovenie neobsahuje lehotu, dokedy má poisťovňa zaslať uvedenú výzvu. Podľa gramatického výkladu, že poistenie zanikne, ak sa nezaplatilo za ďalšie poistné obdobie, môže byť ďalším poistným obdobím len obdobie, ktoré nasleduje po poistnom období, ktoré predtým bolo zaplataené. V prípade iného výkladu by vznikol nepomer medzi postavením poisťovne a poisteného, kde by poistený bol nútený zotrvať v poistnom vzťahu, v prípade nezaplateného poistného, až do tej doby, kým neobdrží výzvu od poisťovateľa na zaplataenie splatného poistného. Keďže splatnosť štvrťročných splátok bola dojednaná do 21.07., obdobie jedného roka uplynulo vždy v nasledujúcom roku 20.7.. Dňom nasledujúcim 21.07.2010 mohol navrhovateľ najskôr uplatniť výzvu voči odporcovi na úhrade dlžného poistného za nasledujúce poistné obdobie, ktoré nebolo uhradené. Ak by bol navrhovateľ zaslal v mesiaci júl 2010 výzvu, ktorú by doručil odporcovi, jednomesačná lehota by uplynula najneskôr v mesiaci august 2010, ku ktorému dátumu by došlo k zániku poistenia v prípade, že sa poistné nezaplatí ani v lehote jedného mesiaca od doručenia výzvy. Súd prvého stupňa považoval tento stav, ktorý existuje medzerou v zákone, kde na jednej strane striktnie ukladá lehotu na zaplataenie dlžného poistného, v záujme zabezpečenia poisťovne, ktorá je rovnako povinná plniť až do zániku poistenia, na strane druhej však nie je vyvážené povinnosťou poisťovne, v akej lehote má výzvu zaslať. Je menšia pravdepodobnosť, že nastane poistná udalosť, v pomere povinnosti poistenca uhradiť poistné do zániku poistenia, ktorá povinnosť vyplýva zo zákona. V dôsledku toho poisťovňa oddaľovaním doručovania výzvy, neúmerne ako v danom prípade až po siedmich mesiacoch umele predžovala trvanie zmlúv, čím získava plnenie poistencov, ktorí mali úmysel zrušiť zmluvu nezaplatením poistného. Práve z dôvodu postupu navrhovateľa, ktorý bol v rozpore s dobrými mravmi súd prvého stupňa návrh vo zvyšku zamietol. O práve na náhradu trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p., keď žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal, vzhľadom na ich rovnaký pomer, čo do úspešnosti, ako aj neúspechu v konaní.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa v časti určenia lehoty splatnosti podal odvolanie odporca, v ktorom žiadal splátkový kalendár, keď v dôsledku momentálnej zlej situácie by vedel istinu uhrádzať po 30 eur mesačne.

V časti výrokov rozsudku, ktorými súd prvého stupňa návrh vo zvyšku zamietol a nepriznal navrhovateľovi náhradu trov konania, podal odvolanie v zákonom určenej lehote navrhovateľ. Uviedol, že v zmysle § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka listom zo dňa 07.02.2011 vyzval odporcu na úhradu dlžného poistného. Odporca bol v tejto výzve upozornený na skutočnosť, že ak dlžné poistné nebude uhradené najneskôr do jedného mesiaca odo dňa doručenia tejto výzvy, poistenie zanikne. Listom navrhovateľa zo dňa 27.05.2011 bol odporcovi oznámený zánik poistnej zmluvy ku dňu 09.03.2011 a zároveň bol odporca vyzvaný na úhradu dlžného poistného vo výške 2.012,51 eur. Poistenie v predmetnej veci teda jednoznačne v zmysle § 801 ods. 2 zaniklo dňa 09.03.2011. V danej veci ide o obchodnoprávny vzťah, ktorý má osobitnú povahu a nevzťahujú sa naň napr. ani ustanovenia § 49 Občianskeho zákonníka - tieseň a nápadne nevýhodné zmluvné podmienky. Prvostupňový súd predmetnú právnu vec v rozsahu odvolaním navrhovateľa napadnutého rozsudku nesprávne právne posúdil a danú vec v rozsahu navrhovateľom napadnutého výroku prvostupňového rozsudku posúdil v rozpore so znením všeobecne záväzných predpisov. Vzťah založený poistnou zmluvou č. 2109000752 v danej veci je synalagmatický vzájomný právny vzťah, t.j. na jednej strane je okrem iného povinnosť odporcu - poistníka platiť poistné riadne a včas a na strane druhej existuje okrem iného povinnosť navrhovateľa - poisťovne poskytovať počas poistného obdobia poistnú ochranu, a to aj v tom prípade, ak by v čase poistnej udalosti bol odporca počas doby poistenia v omeškani s platením poistného. Odporca mal zároveň možnosť poistenie vypovedať v zmysle § 800 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Prvostupňovým súdom akceptovaná neznalosť právnej úpravy u odporcu v danej veci nemôže byť na škodu navrhovateľa i s poukazom na skutočnosť, že navrhovateľ poskytoval odporcovi poistnú ochranu až do zániku poistenia dňa 09.03.2011. Vzhľadom na uvedené navrhol zmeniť výrok rozsudku tak, že odporca bude zaviazaný na uhradenie nepriznaného zvyšku uplatnenej istiny 782,08 s príslušenstvom a súčasne bude odporca zaviazaný na úhradu trov prvostupňového ako aj odvolacieho konania voči navrhovateľovi.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že súčasná právna úprava zániku poistenia v zmysle § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka predstavuje absolútne nevyváženú právnu úpravu v prospech poisťovní, nakoľko neobsahuje jasne stanovenú lehotu, v ktorej musia poisťovne zaslať poistenému výzvu na úhradu dlžného poistného, v dôsledku čoho sú poisťovne oprávnené zaslať výzvu až tesne pred uplynutím premlčacej lehoty. Uvedený spôsob výkonu práva považuje odporca za výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. Zo strany poisťovne došlo ku konaniu, kedy poisťovňa aj napriek tomu, že vedela, že predmetné poistné nebolo zo strany odporcu zaplatené, nezaslala odporcovi výzvu na jeho úhradu, pričom čakala skoro až do konca tretieho roku poistenia a až následne vyzvala odporcu na zaplatenie dlžného poistného, čím sa podľa odporcu dopustila výkonu práva, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi. V zmysle uvedeného odporcu žiadal, aby odvolací súd rozsudok potvrdil a odporcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania vo výške 119,62 eur.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný, postupom podľa ust. § 214 ods. 1 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné, pretože rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti nie je vecne správny.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 5C/386/2012 je určenie povinnosti odporcovi zaplatiť navrhovateľovi sumu 2.012,51 eur spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania od 10.03.2011 do zaplatenia a trov konania.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa v časti určenia lehoty splatnosti priznanej istiny, vo výroku, ktorým súd návrh vo zvyšku zamietol a výroku o trovách konania.

Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že medzi právnym predchodcom navrhovateľa spoločnosťou OTP Garancia poisťovňa, a.s. a odporcom došlo dňa 21.07.2008 k platnému uzavretiu poistnej zmluvy č. 2109000752, ktorej predmetom bolo havarijné poistenie motorového vozidla. Účastníkmi dojednané ročné poistné činilo 37.068,-Sk, s dojednanou frekvenciou platenia poistného štvrtročne. Odporca predmetnú zmluvu uzatvoril ako podnikateľ pod obchodným menom Zdeno Paradi - ZINB, so sídlom Jazdecká 30, Šamorín, keď z výpisu zo živnostenského registra vyplýva, že podnikateľskú činnosť ukončil k 18.12.2010. Navrhovateľ výzvou zo dňa 07.02.2011 vyzval odporcu v zmysle § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka na zaplatenie dlžného poistného vo výške 1.230,43 eur za poistné splatné dňa 21.07.2009, za obdobie od 21.07.2009 do 20.07.2010 a vo výške 1.230,43 eur za poistné splatné dňa 21.07.2010, za obdobie od 21.07.2010 do 20.07.2011 a to najneskôr do 1 mesiaca odo dňa doručenia tejto výzvy, keď súčasne poučil odporcu o následku nezaplatenia poistného, ktorým je zo zákona zánik poistenia. Navrhovateľ oznámil odporcovi dňa 27.05.2011, že poistná zmluva č. 2109000752 zanikla z dôvodu nezaplatenia poistného dňom 09.03.2011, t.j. po 1 mesiaci odo dňa doručenia výzvy na zaplatenie poistného. Dlžné poistné vo výške 2.012,51 eur žiadal navrhovateľ uhradiť v zmysle § 803 ods. 1 Občianskeho zákonníka za dobu do zániku poistenia, t.j. ku dňu 09.03.2011. Zo všeobecných poistných podmienok pre poistenie motorových vozidiel, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť predmetnej zmluvy z článku 3 bod 3. písm. e) vyplýva, že poistné zanikne aj tak, že poistné za ďalšie poistné obdobie nebolo zaplatené do jedného mesiaca odo dňa doručenia výzvy na jeho zaplatenie, keď zároveň bol poistený v písm. c) oboznámený s možnosťou ukončiť poistenie písomnou výpoveďou.

Podľa § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka, poistenie zanikne aj tak, že poistné za ďalšie poistné obdobie nebolo zaplatené do jedného mesiaca odo dňa doručenia výzvy poisťovateľa na jeho zaplatenie, ak nebolo poistné zaplatené pred doručením tejto výzvy. Výzva poisťovateľa obsahuje upozornenie, že poistenie zanikne, ak nebude zaplatené. To isté platí, ak bola zaplatená len časť poistného.

Podľa § 803 ods. 1 Občianskeho zákonníka, poisťiteľ má právo na poistné za dobu do zániku poistenia.

Povinnosť platiť poistné vzniká zásadne odo dňa, keď poisťovateľovi vznikla povinnosť plniť, teda od vzniku poistenia (§ 795 ods. 1 Občianskeho zákonníka), čím sa uplatňuje zásada platná pre poistenie, že poisťiteľ má právo na poistné iba kým trvá poistenie, teda do zániku poistenia (§ 803 Občianskeho zákonníka). Zánik poistnej zmluvy pre nezaplatenie predstavuje špeciálny, sankčný spôsob zániku poistno-právneho vzťahu, ktorý všeobecná úprava zániku záväzkov neupravuje. V zmysle znenia §

801 ods. 2 poisťná zmluva zaniká v dôsledku toho, že si poistený nesplnil jednu zo svojich základných povinností a to povinnosť platiť poisťné. V zmysle uvedeného ustanovenia teda poisťná zmluva zanikne aj tak, že poisťné za ďalšie poisťné obdobie nebolo zaplatené do jedného mesiaca odo dňa doručenia výzvy poisťovateľa na jeho zaplatenie, ak nebolo poisťné zaplatené pred doručením tejto výzvy. Pričom výzva poisťovateľa musí obsahovať upozornenie, že poistenie zanikne, ak nebude zaplatené v lehote jedného mesiaca od doručenia výzvy. Aj pre zánik poistenia podľa § 801 ods. 2 platí zásada vyjadrená v § 803 ods. 1, podľa ktorého poisťiteľ má právo na poisťné za dobu do zániku poistenia. To znamená, že do zániku poistenia poisťný pomer trvá so všetkými dôsledkami z toho vyplývajúcimi. Poisťovateľovi patrí aj za toto obdobie poisťné a poistený má tiež právo na plnenie poisťovne, ak by v tomto období došlo k poisťnej udalosti.

Vzhľadom k všetkým týmto uvedeným skutočnostiam má odvolací súd za to, že konanie navrhovateľa nie je v rozpore s dobrými mravmi, keďže tento ukončil poisťnú zmluvu v súlade so zákonom. Navyše odporca nebol nútený zotrvať v predmetnom zmluvnom vzťahu. Mal možnosť zmluvu vypovedať, ako to vyplýva nie len zo zákona, ale bol o tom upovedomený aj v článku 3 bod 3. písm. c) všeobecných poisťných podmienok pre poistenie motorových vozidiel, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť predmetnej zmluvy.

Pokiaľ sa týka odvolania odporcu, ktorým sa domáhal povolenia úhrady priznanej istiny v splátkach, tak odvolací súd odvolaniu nevyhovel, nakoľko v zmysle ust. § 160 ods.1 O.s.p. súd môže určiť vykonanie peňažného plnenia aj v splátkach. Môže tak urobiť vo výnimočných prípadoch, ktorých odôvodnenosť súd posúdi podľa okolností daného prípadu, napr. podľa sociálnej a rodinnej situácie, zdravotného stavu osoby, ktorej sa ukladá povinnosť a pod.. Odporca okrem stručného tvrdenia, že je v zlej finančnej situácii, túto žiadosť spôsobom nepreukázal, a preto nebol dôvod na povolenie splatenia istiny v splátkach.

S poukazom na uvedené skutočnosti odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, že odporcovi určil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 782,08 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 10.03.2011 do zaplatenia, do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. V napadnutej časti určenia lehoty na plnenie rozsudok súdu prvého stupňa podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 224 ods.2 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a v konaní úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov tohto konania v sume 660,96 eur, pozostávajúcej zo zaplatených súdnych poplatkov za návrh vo výške 120,50 eur a za odvolanie vo výške 120,50 eur a z trov právneho zastúpenia vo výške 419,96 eur, pozostávajúcich z troch úkonov právnych služieb: prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, účasť na pojednávaní dňa 24.06.2015, ktoré bolo odročené bez prejednaní veci a účasť na pojednávaní dňa 16.09.2015 podľa § 10 ods. 1, § 13a ods. 1, § 13a ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Pri tarifnej odmene za jeden úkon právnej služby vo výške 91,29 eur a pripočítaní režijného paušálu vo výške 8,39 eur odmena právneho zástupcu navrhovateľa predstavuje 230,57 eur (2 úkony po 99,68 eur a 1 úkon vo výške 1/4 v sume 31,21 eur). Vzhľadom na skutočnosť, že právny zástupca navrhovateľa je platiteľom DPH, je potrebné podľa § 18 ods. 3 cit. vyhlášky zvýšiť odmenu o 20 % DPH (t.j. o 46,11 eur). Súd priznal právnomu zástupcovi navrhovateľa aj náhradu cestovných výdavkov za cestu na 2 pojednávania v sume 59,40 eur a náhradu za stratu času podľa § 16 ods. 4, § 17 cit. vyhlášky za 2 cesty v trvaní 6 polhodín vo výške 83,88 eur.

Uvedený rozsudok bolo v senáte prijatý pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.